บทที่ 4
ผลการวิจัย

ในโครงการวิจัยนี้เป็นการตรวจหาเพื่อจำแนกและระบุการปลอมปนในเครื่องสำอางชนิดโลชั่น ครีม และน้ำหอมด้วยเทคนิคฟูเรียร์ทรานสฟอร์มอินฟราเรดสเปกโทรสโกปีและคีโมเมทริกส์ เนื่องจากมีความแตกต่างกันระหว่างประเด็นวิจัยในส่วนของเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีม และในส่วนของเครื่องสำอางชนิดน้ำหอม เพราะฉะนั้นเพื่อให้ครอบคลุมประเด็นวิจัยและเข้าใจได้ง่ายจึงขอแบ่งผลการวิจัยทั้งหมดเป็น 3 ส่วนดังนี้

4.1 ผลการวิจัยเพื่อ**ระบุและจำแนก**ตัวอย่างเครื่องสำอางชนิด**โลชั่นและครีม**แต่ละชนิด

4.2 ผลการวิจัยเพื่อระบุ**การปนเปื้อนของไฮโดรควิโนน**ในตัวอย่างเครื่องสำอางชนิด**โลชั่นและครีม**แต่ละชนิด

4.3 ผลการวิจัยเพื่อพิสูจน์**ความแท้จริง**ของตัวอย่างเครื่องสำอางชนิด**น้ำหอม**แต่ละชนิด

4.1 ผลการวิจัยเพื่อระบุและจำแนกตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมแต่ละชนิด

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมทั้งหมด 44 ตัวอย่างคิดเป็น 24 ยี่ห้อตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.1 โดยบางยี่ห้ออาจประกอบด้วยตัวอย่างเครื่องสำอางมากกว่า 1 ชนิดและอาจมีหมายเลขผลิตที่แตกต่างกันด้วย หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า มีอายุของเครื่องสำอางที่แตกต่าง ในการระบุและจำแนกตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมจึงแบ่งเป็นประเด็นย่อยได้ 3 ประเด็น คือ

4.1.1 เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมที่เป็นยี่ห้อและชนิดเดียวกัน แต่ตรวจวัดในช่วงเวลาที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

4.1.2 เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมที่เป็นยี่ห้อเดียวกันแต่ต่างชนิดกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

4.1.3 เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมที่เป็นคนละยี่ห้อกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

4.1.1 เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมที่เป็นยี่ห้อและชนิดเดียวกัน แต่ตรวจวัดในช่วงเวลาที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 ที่ช่วงเวลาที่แตกต่างกัน คือ 9, 11 และ 15 เดือนตามลำดับหลังจากการผลิตได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 4,000 และ 750 cm^{-1} โดยในที่นี้ขอวางข้อตกลงในการแสดงผลอินฟราเรดสเปกตรัมโดยให้แกนนอนที่เป็นเลขคลื่นแสดงผลจากค่ามากไปหาค่าน้อยดังรูปที่ 4.1 โดยในงานวิจัยนี้ใช้การแสดงผลเช่นนี้ตลอดทั้งรายงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งพบว่า อินฟราเรดสเปกตรัมที่ตรวจวัดที่ช่วงเวลา 9 และ 11 เดือนมีความใกล้เคียงกันมาก ในขณะที่ช่วงเวลา 15 เดือนมีความแตกต่างไปเล็กน้อยในช่วงเลขคลื่น 2,000 ถึง 1,600 cm^{-1} ทั้งนี้เนื่องจากอายุของเครื่องสำอางที่เก็บไว้นานขึ้นย่อมต้องมีการเสื่อมสลายขององค์ประกอบที่เป็นสารสำคัญในเครื่องสำอาง เมื่อชนิดขององค์ประกอบและสัดส่วนขององค์ประกอบเปลี่ยนไปย่อมต้องให้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมที่เปลี่ยนแปลงไป จากข้างต้นจึงแสดงให้เห็นว่าเทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปีสามารถใช้ในการตรวจวัดอายุของเครื่องสำอางได้

4.1.2 เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมที่เป็นยี่ห้อเดียวกัน แต่ต่างชนิดกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางที่เป็นยี่ห้อเดียวกันแต่ต่างชนิดกัน เช่น ยี่ห้อ ก ประกอบด้วยรหัสตัวอย่าง C01, C03, C40a และ C40b ยี่ห้อ ข ประกอบด้วยรหัสตัวอย่าง C04, C05, C32, C44, C46a และ C46b และยี่ห้อ ค ประกอบด้วยรหัสตัวอย่าง C02, C07, C08, C34 และ C43 เป็นต้น ได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 4,000 และ 750 cm^{-1} ดังรูปที่ 4.2, 4.3 และ 4.4 ตามลำดับ ซึ่งพบว่า ตัวอย่างเครื่องสำอางแม้เป็นยี่ห้อเดียวกันแต่ต่างชนิดกันก็มีอินฟราเรดสเปกตรัมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในกรณีของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C32 และ C44 พบว่า อินฟราเรดสเปกตรัมของทั้งสองตัวอย่างแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยที่ช่วงเลขคลื่นประมาณ 1,280 ถึง 970 cm^{-1} ดังในรูปที่ 4.3 ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับฉลากที่ผู้ผลิตเครื่องสำอางดังกล่าวระบุว่า เป็นครีมอย่างเดียวกัน เพียงแต่รหัสตัวอย่าง C44 มีส่วนผสมเพิ่มของครีมรองพื้นเท่านั้น จากข้างต้นจึงอธิบายได้ว่า ตัวอย่างเครื่องสำอางแต่ละชนิดประกอบด้วยองค์ประกอบและสัดส่วนขององค์ประกอบที่แตกต่างกันไป ซึ่งอาจแตกต่างกันมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับส่วนผสมหรือสูตรผสมของผู้ผลิตแต่ละราย เมื่อส่วนผสมที่แตกต่างกันก็ย่อมมีอินฟราเรดสเปกตรัมที่แตกต่างกันไปด้วย

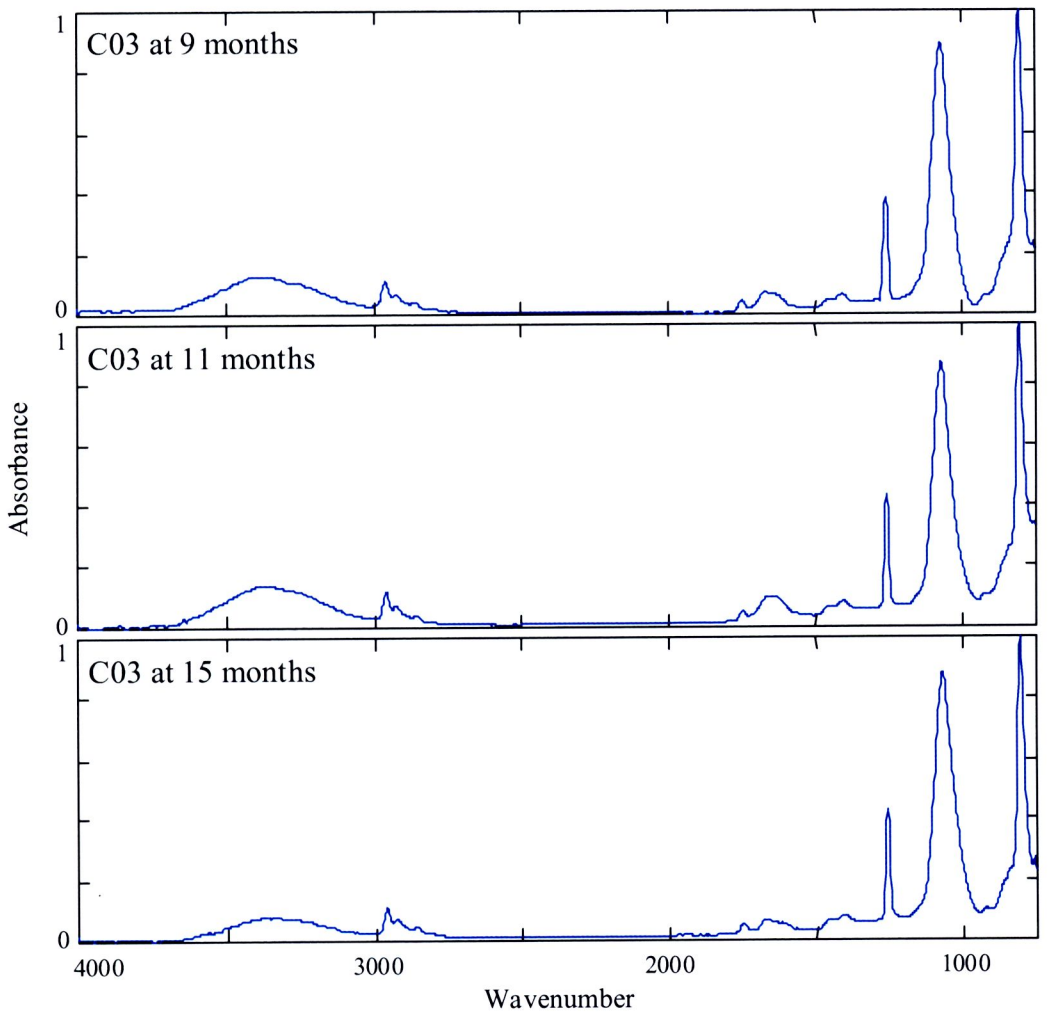

รูปที่ 4.1 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1} โดยเป็นการตรวจวัดเครื่องสำอางที่มีอายุ 9 (ภาพบน), 11 (ภาพกลาง) และ 15 (ภาพล่าง) เดือนตามลำดับ

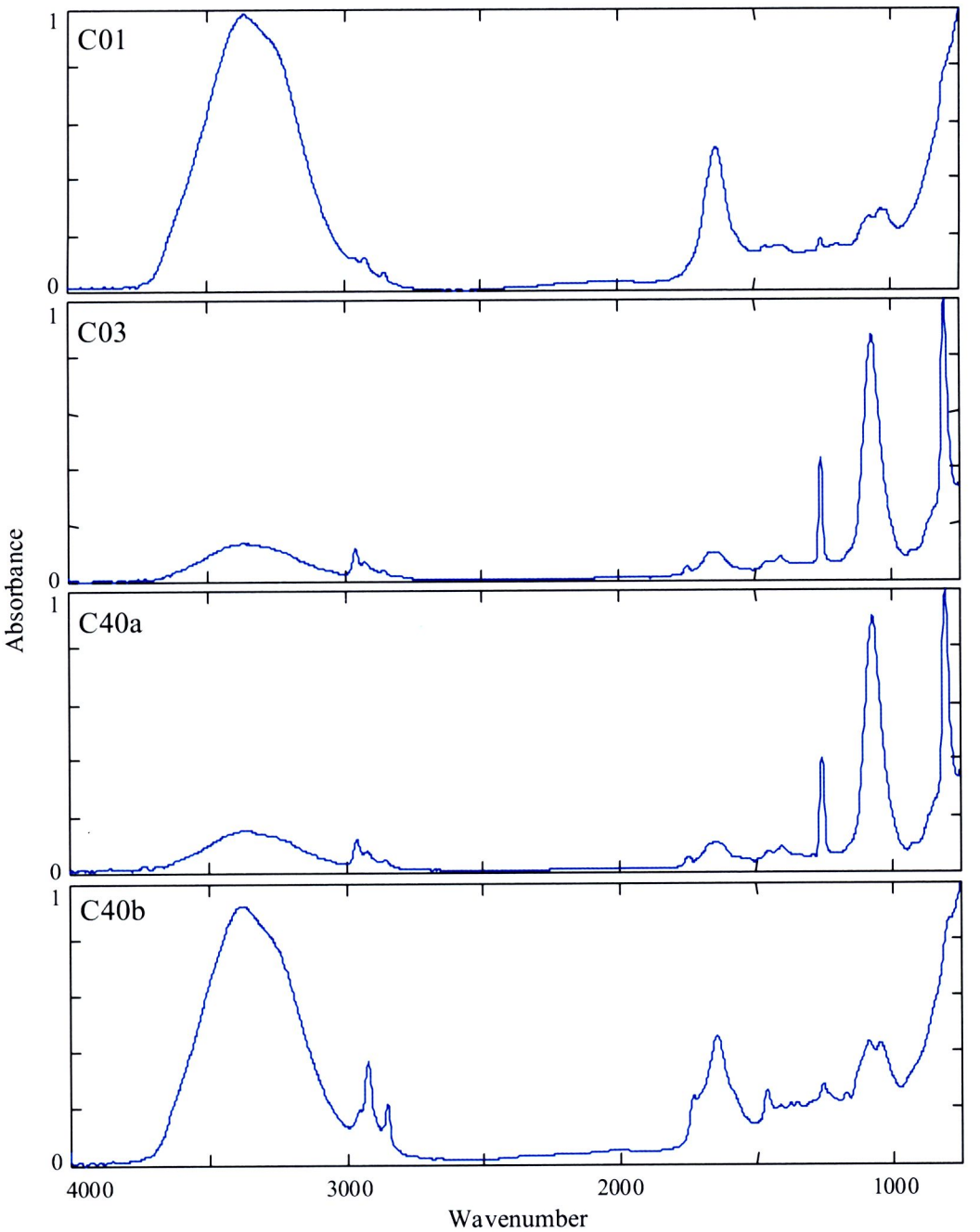

รูปที่ 4.2 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางยี่ห้อ ก ประกอบด้วยรหัสตัวอย่าง C01, C03, C40a และ C40b ตามลำดับ ซึ่งตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

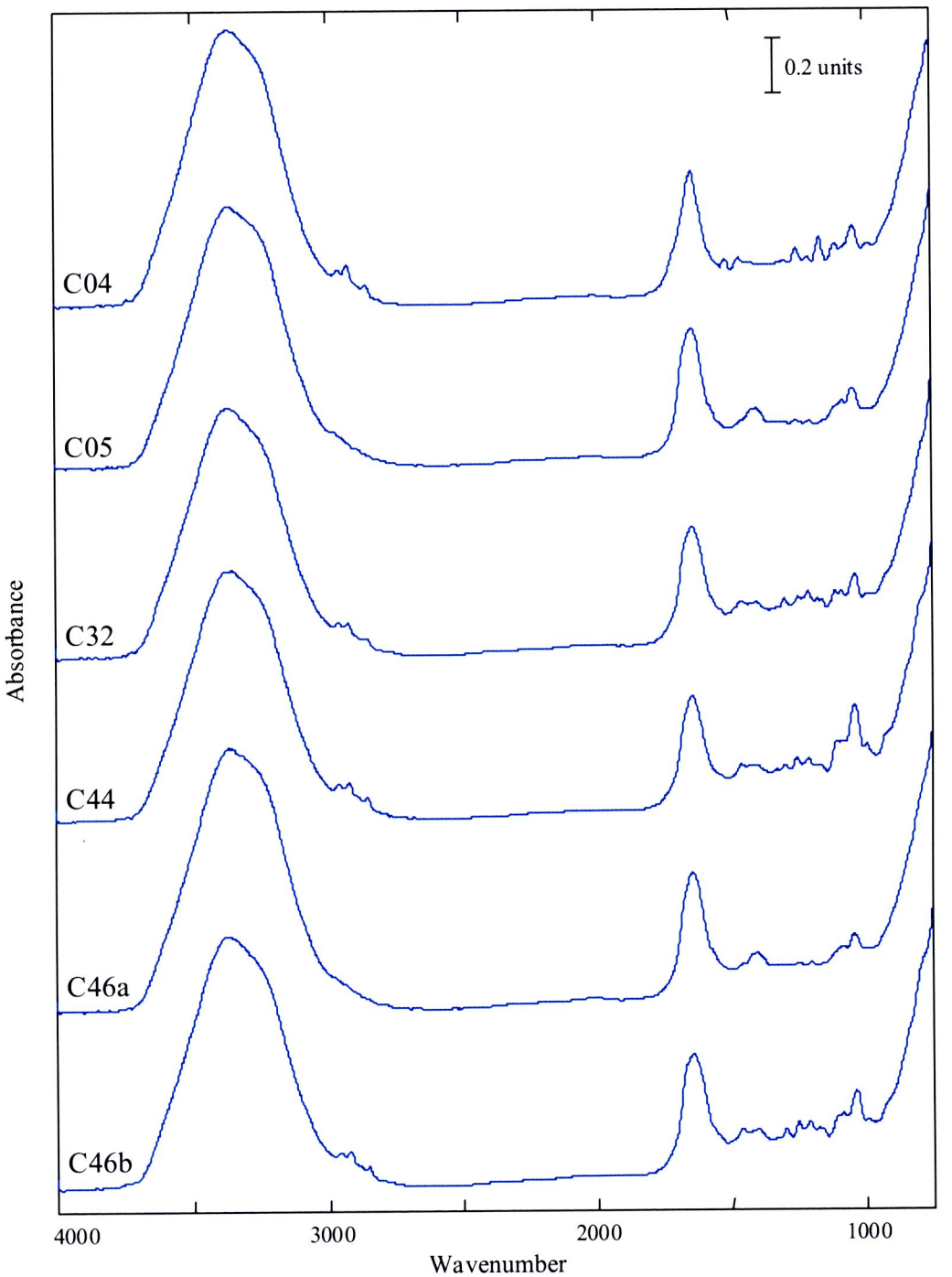

รูปที่ 4.3 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางยี่ห้อ ข ประกอบด้วยรหัสตัวอย่าง C04, C05, C32, C44, C46a และ C46b ตามลำดับ ซึ่งตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

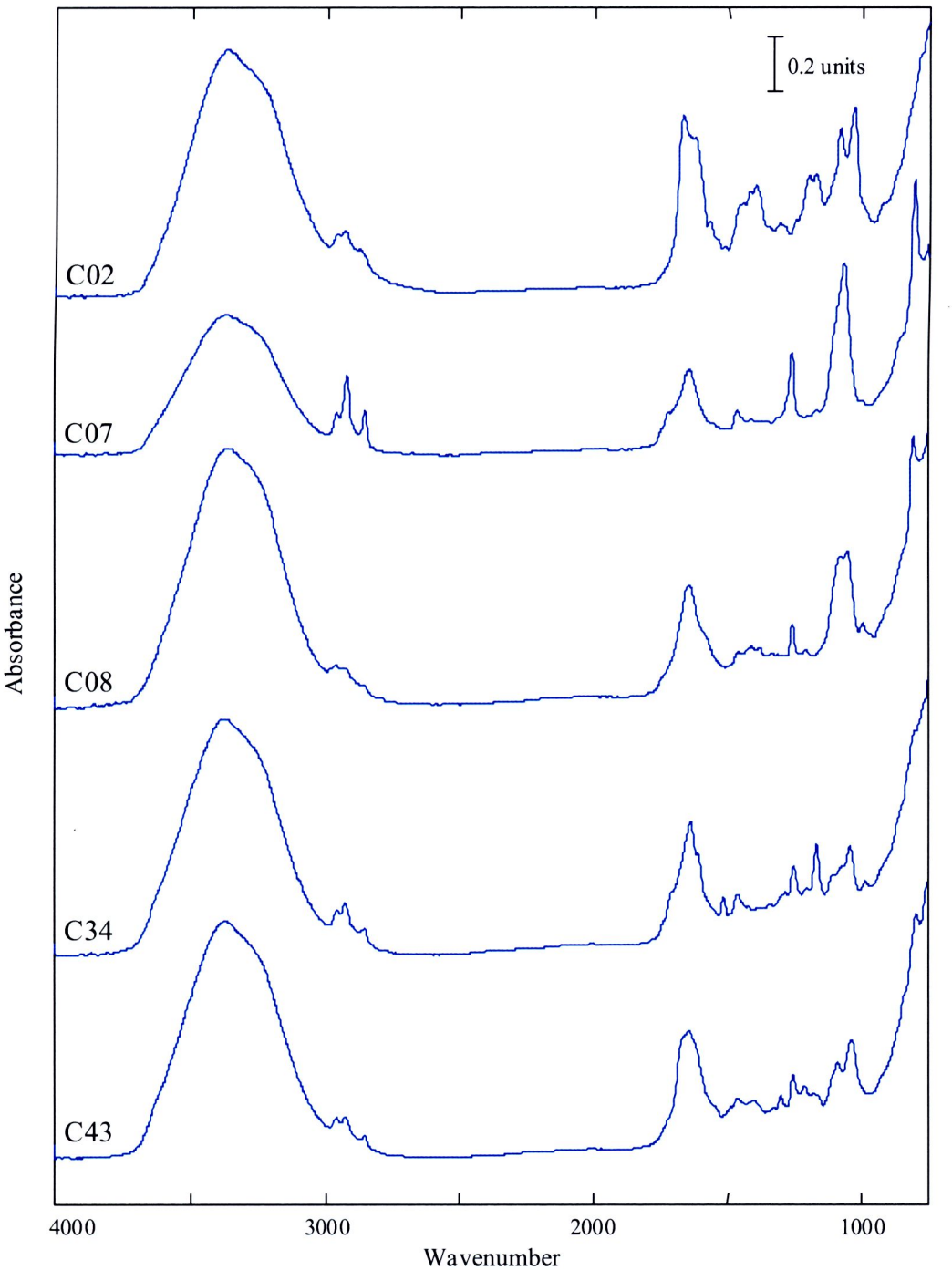

รูปที่ 4.4 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางยี่ห้อ ค ประกอบด้วยรหัสตัวอย่าง C02, C07, C08, C34 และ C43 ตามลำดับ ซึ่งตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

4.1.3 เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมที่เป็นคนละยี่ห้อกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมทั้งหมด 44 ตัวอย่าง โดยนับรวมตัวอย่างเครื่องสำอางในหัวข้อ 4.1.1 และ 4.1.2 ด้วย ได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 4,000 และ 750 cm^{-1} ดังรูปที่ 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9 และ 4.10 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าตัวอย่างเครื่องสำอางทั้งหมดมีอินฟราเรดสเปกตรัมที่แตกต่างกัน และสามารถสังเกตความแตกต่างนั้นได้ด้วยตาเปล่า ซึ่งสะท้อนว่าผู้ผลิตเครื่องสำอางแต่ละยี่ห้อและแต่ละชนิดใช้ส่วนผสมของสารสำคัญที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมที่แตกต่างกันนั่นเอง อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C22 มีอินฟราเรดสเปกตรัมที่ใกล้เคียงกับอินฟราเรดสเปกตรัมของน้ำมาก ทำให้ผู้วิจัยคาดว่าองค์ประกอบในตัวอย่างเครื่องสำอางดังกล่าวเป็นน้ำและมีสารสำคัญอื่นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งปรากฏในช่วงเลขคลื่นประมาณ 3,000 ถึง 2,800 และ 1,500 ถึง 1,000 cm^{-1} ดังรูปที่ 4.11 จากข้างต้นจึงเห็นได้ชัดว่า เทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปีโดยตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนสามารถใช้ในการตรวจวิเคราะห์เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมเพื่อระบุและจำแนกชนิดได้อย่างถูกต้อง

4.2 ผลการวิจัยเพื่อระบุการปนเปื้อนของไฮโดรควิโนนในตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมแต่ละชนิด

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดสารไฮโดรควิโนนซึ่งเป็นสารห้ามใช้ในเครื่องสำอางประเภทโลชั่นและครีมที่ใช้เกี่ยวกับใบหน้า โดยตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปเช่นเดียวกับที่ใช้ในการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมข้างต้น ได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 4,000 และ 750 cm^{-1} และเพิ่มเติมด้วยอินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนที่ตรวจวัดในแบบวิธีส่งผ่านซึ่งได้จากส่วนของคลัง (Library) ของเครื่องอินฟราเรดสเปกโทรมิเตอร์ Nicolet Magna 6700 Spectrometer ดังรูปที่ 4.12 ซึ่งพบว่า อินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนที่ดำเนินการโดยผู้วิจัยเองสอดคล้องตรงกับอินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนที่ตรวจวัดในแบบวิธีส่งผ่าน คือ ได้พีคในช่วงเลขคลื่นประมาณ 1540 ถึง 1,000 cm^{-1} ตรงกัน โดยในส่วนของช่วงคลื่นอื่นที่แตกต่างกันนั้นน่าจะเป็นผลจากข้อจำกัดของการตรวจวัดในแบบวิธีส่งผ่าน ซึ่งไม่สามารถตรวจวัดสารไฮโดรควิโนนได้โดยตรง แต่ต้องตรวจวัดโดยผสมสารไฮโดรควิโนนเข้ากับสารนูโจล (Nujol) จึงจะทำการตรวจวัดได้ เพราะฉะนั้นความแตกต่างดังกล่าวจึงเป็นผลจากการมีสารนูโจลผสมอยู่ด้วยนั่นเอง

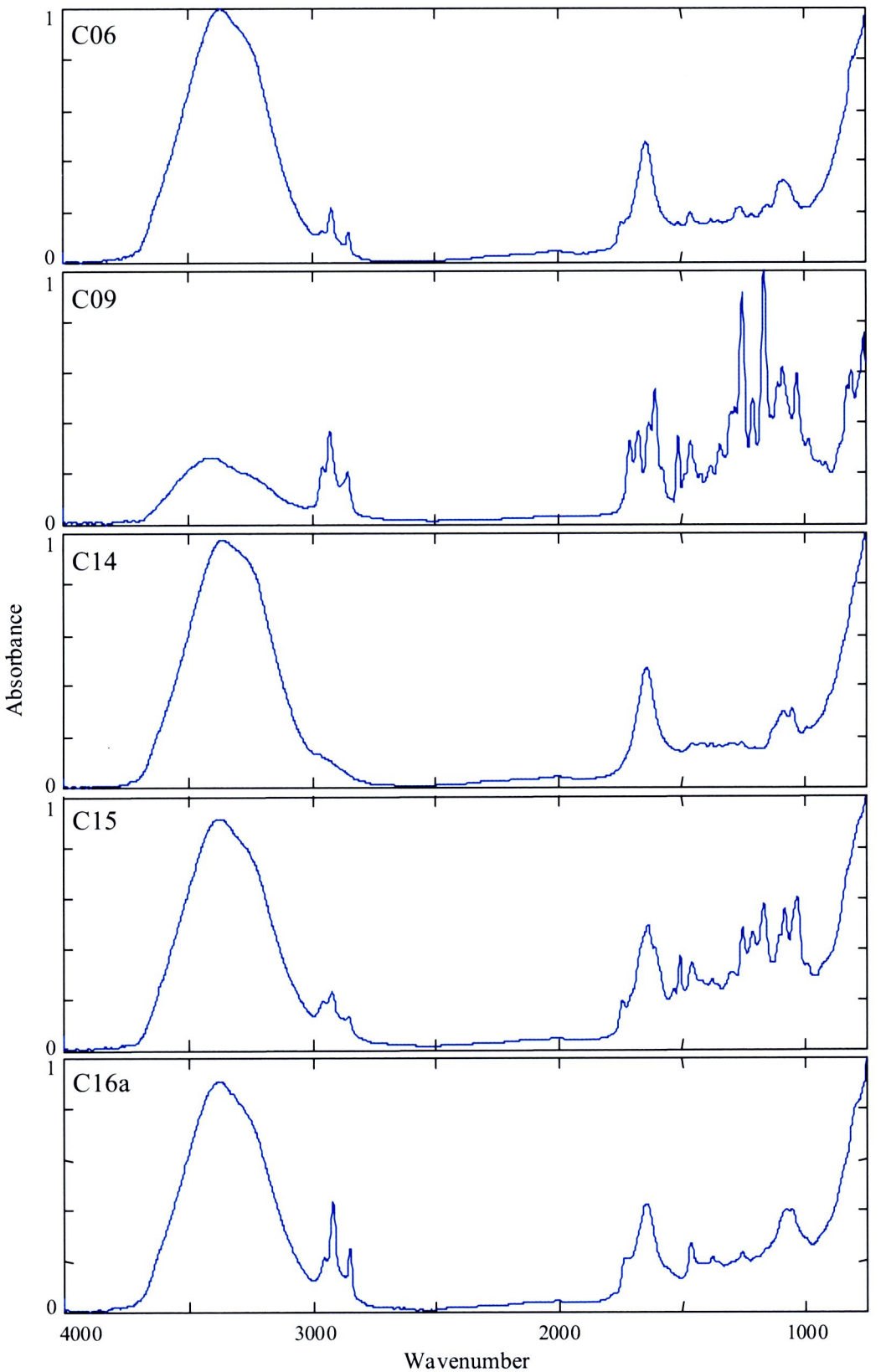

รูปที่ 4.5 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C06, C09, C14, C15 และ C16a ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

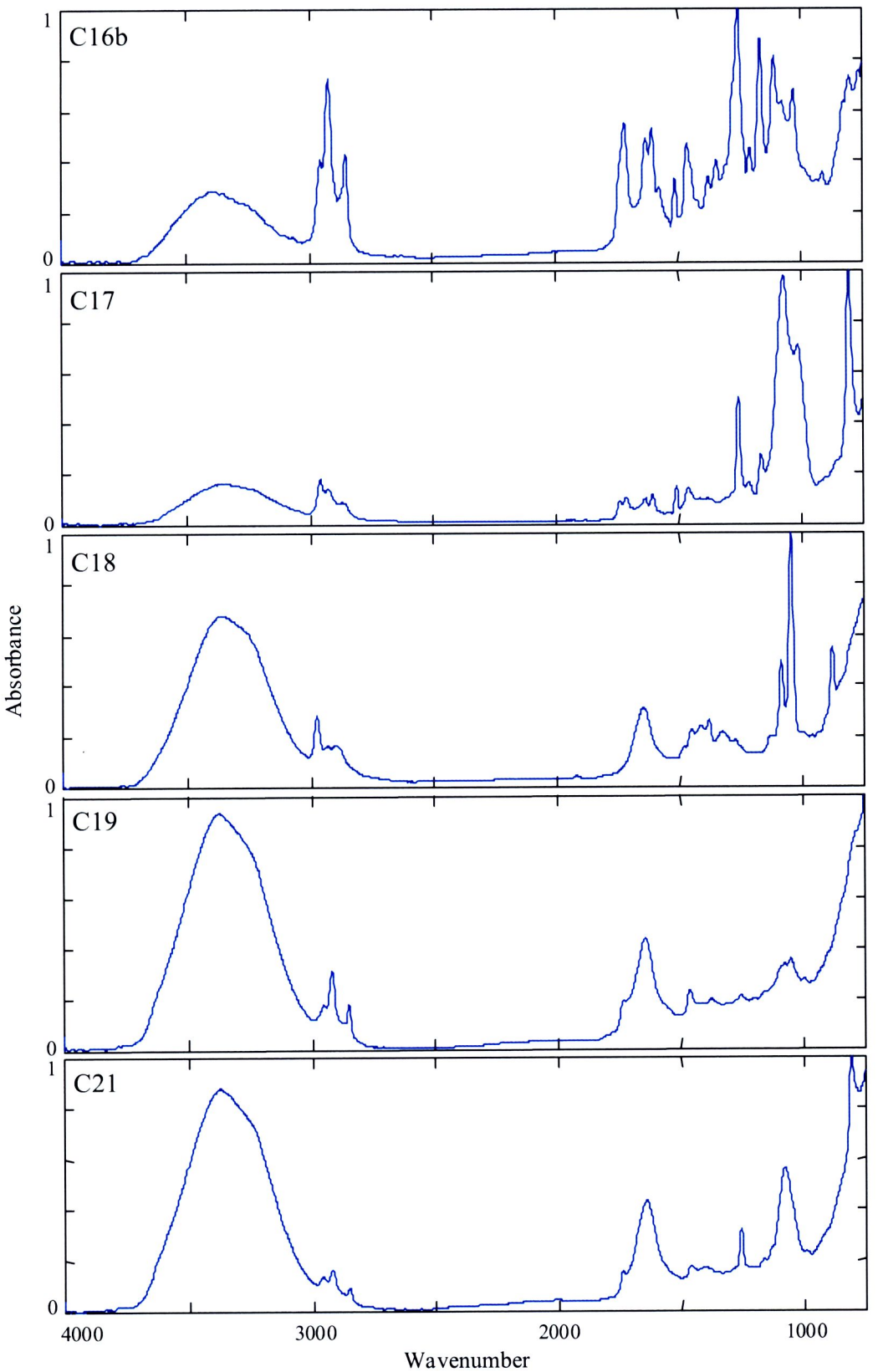

รูปที่ 4.6 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C16b, C17, C18, C19 และ C21 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

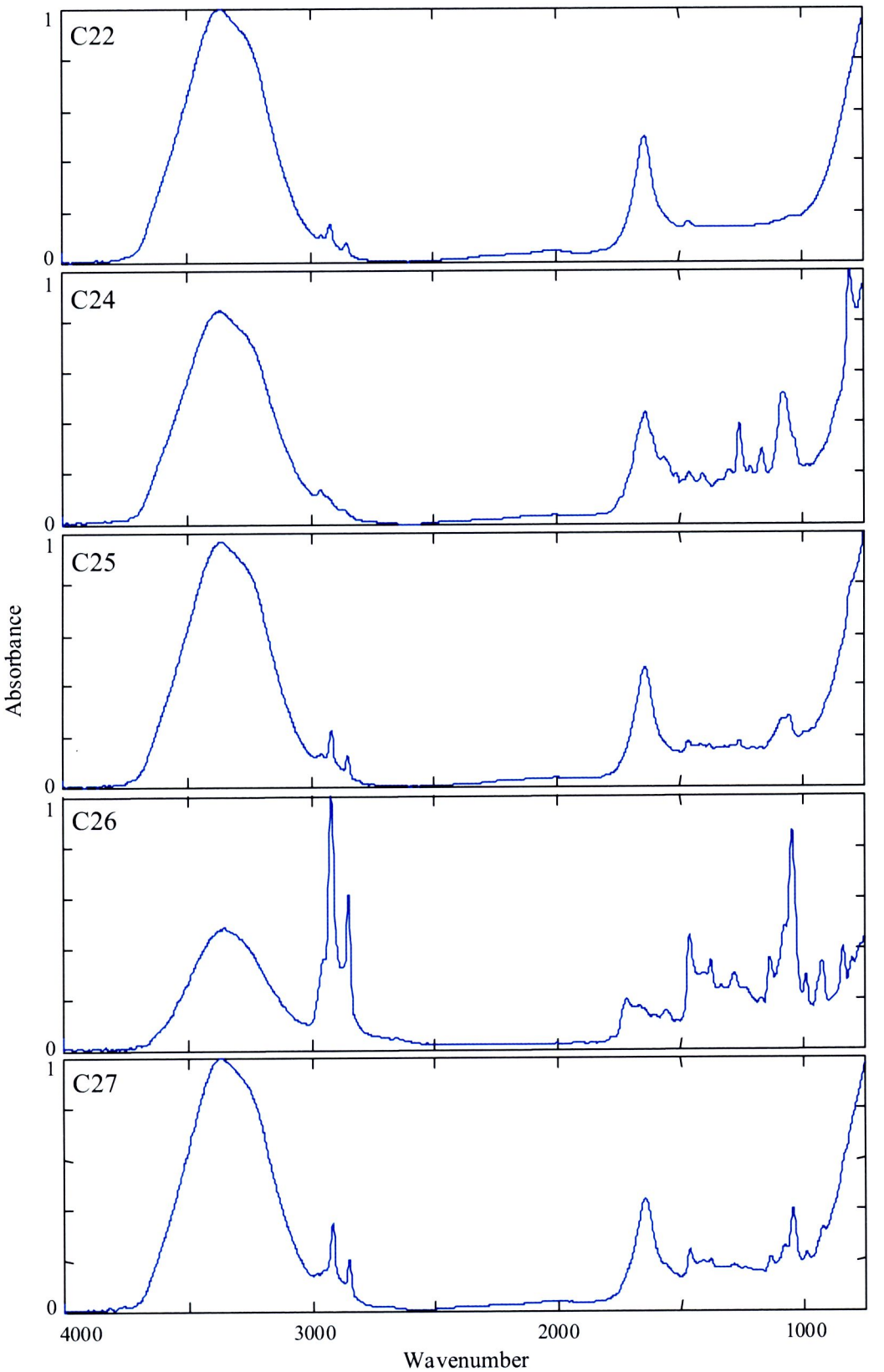

รูปที่ 4.7 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C22, C24, C25, C26 และ C27 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

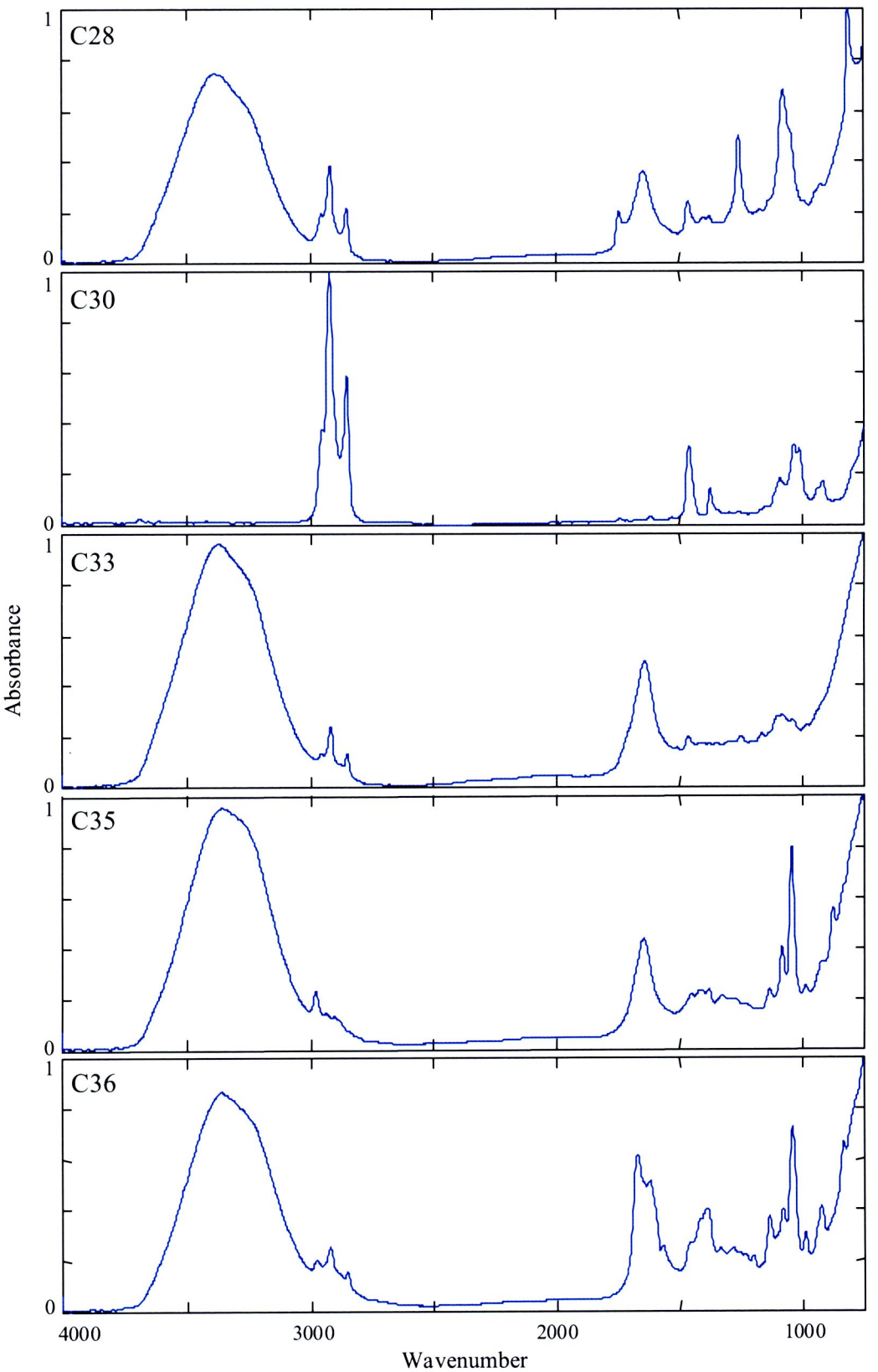

รูปที่ 4.8 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C28, C30, C33, C35 และ C36 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

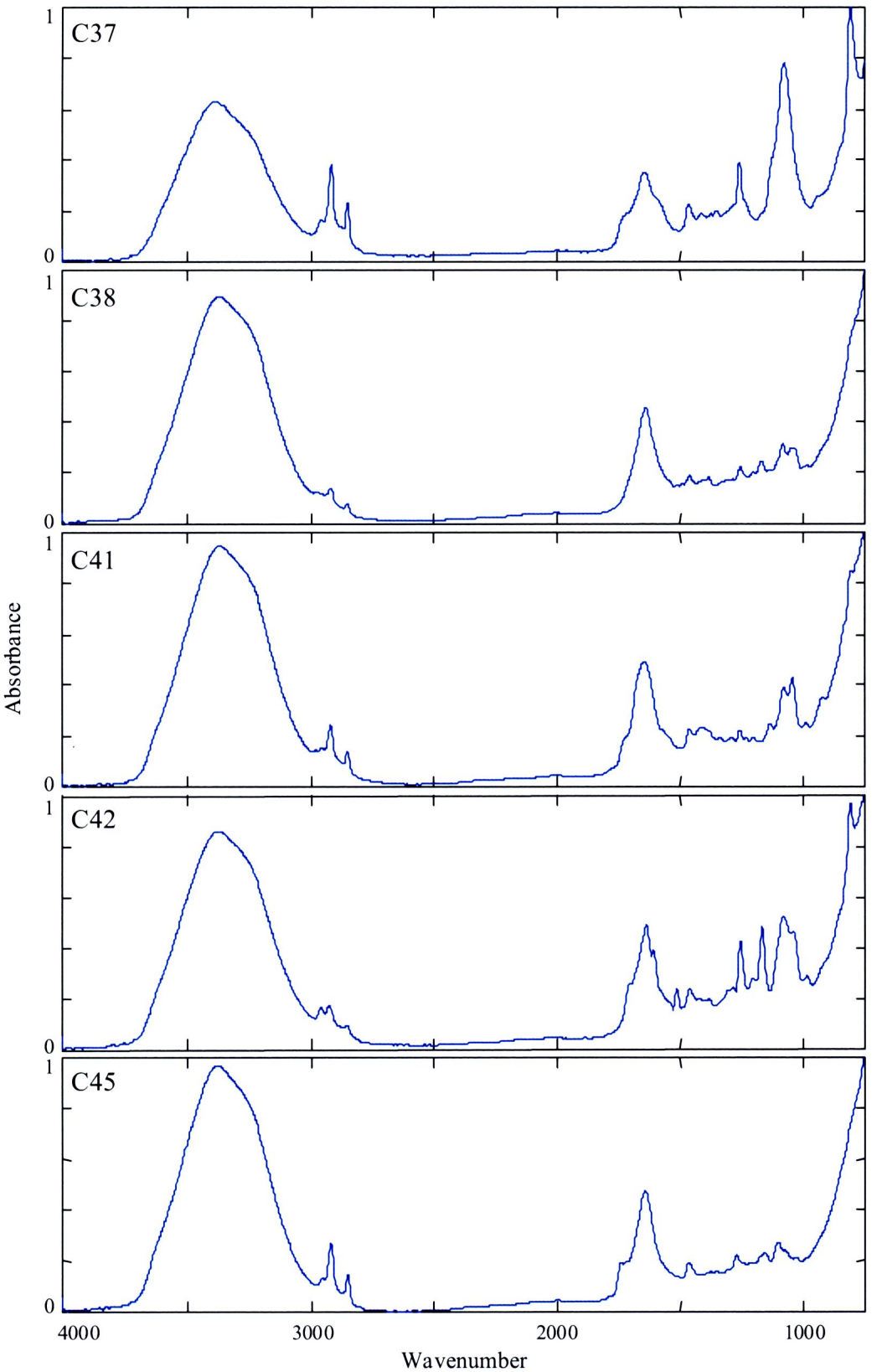

รูปที่ 4.9 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C37, C38, C41, C42 และ C45 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

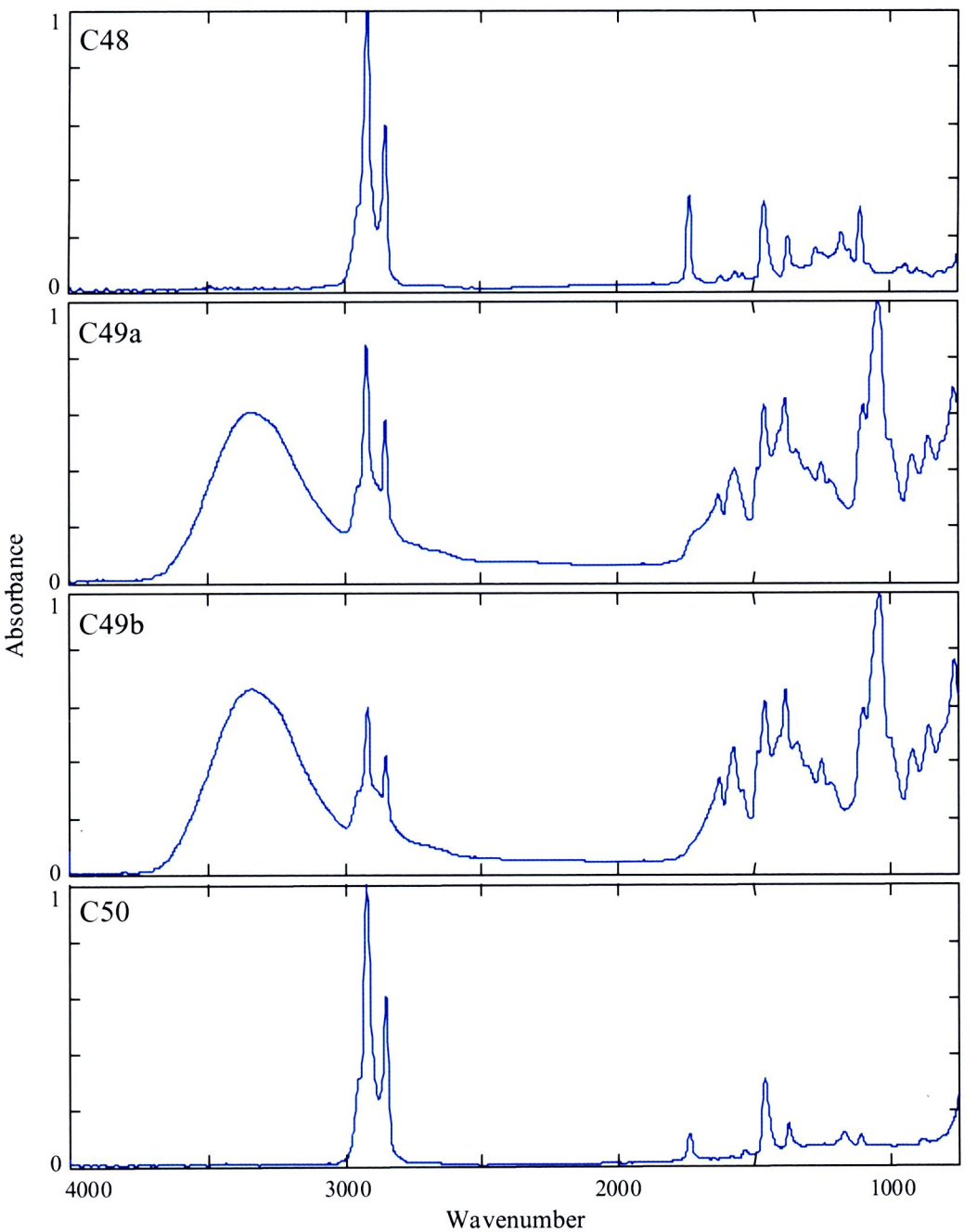

รูปที่ 4.10 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C48, C49a, C49b และ C50 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

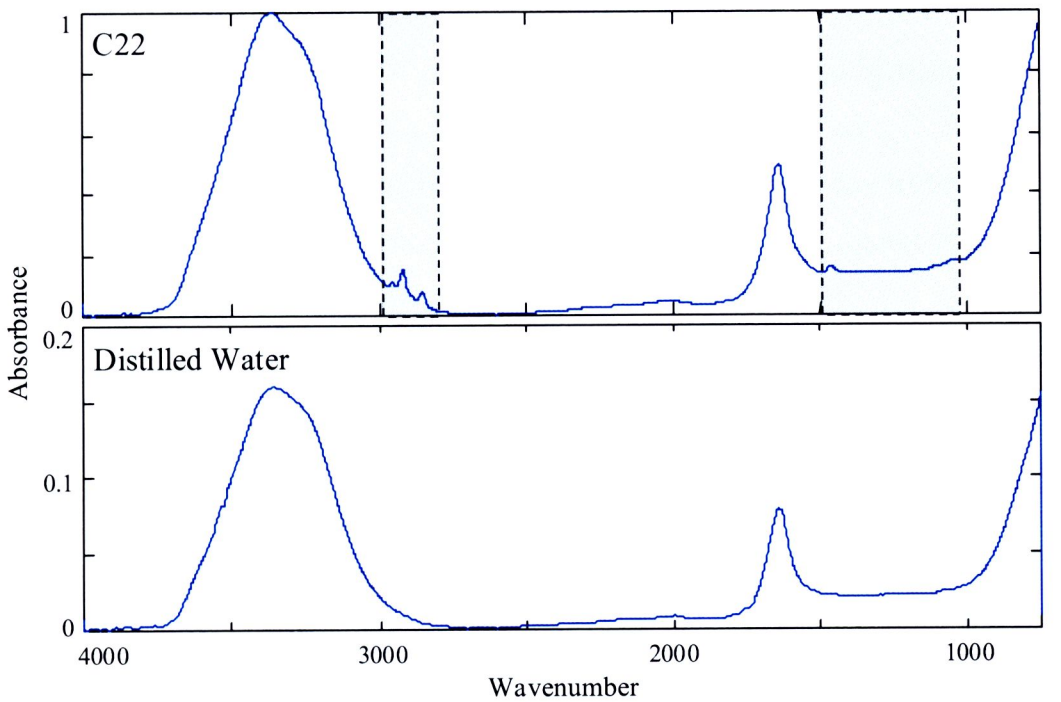

รูปที่ 4.11 อินฟราเรดสเปกตรัมเปรียบเทียบระหว่างของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C22 (ภาพบน) กับของน้ำกลั่น (ภาพล่าง) ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิป

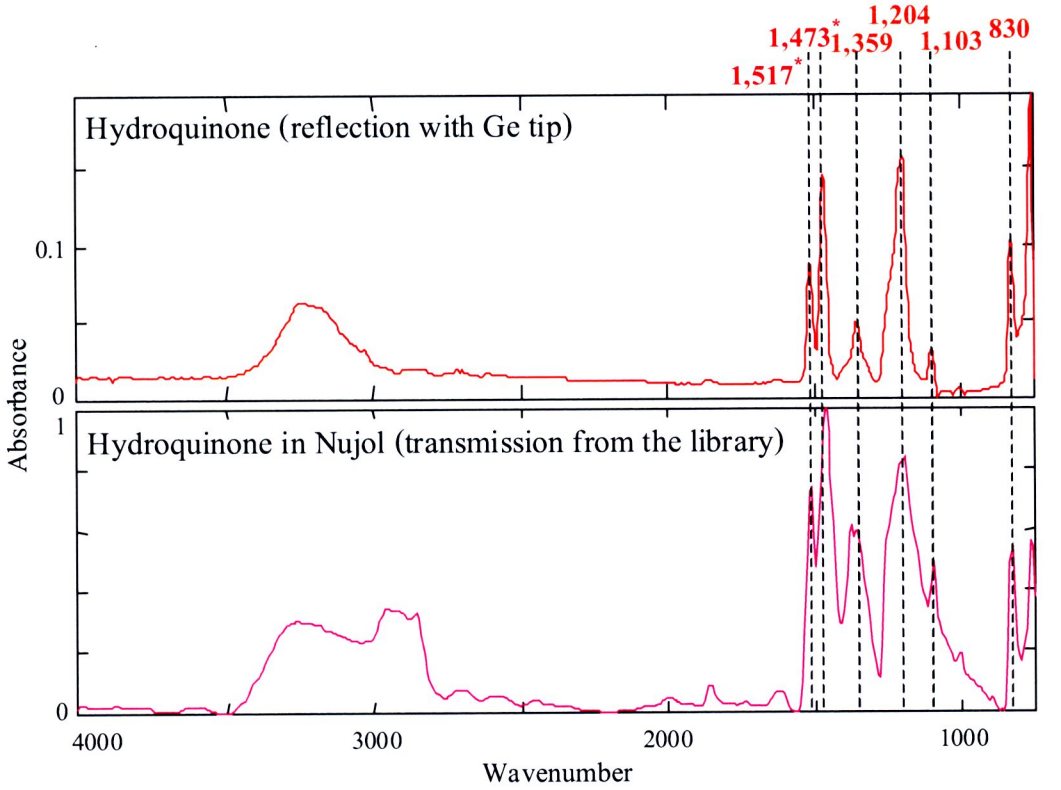

รูปที่ 4.12 อินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิป (ภาพบน) และที่ตรวจวัดในแบบวิธีส่งผ่านจากคลังอินฟราเรดสเปกตรัม (ภาพล่าง)

จากการแปลผลของอินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนที่ตรวจวัดได้ในรูปที่ 4.12 พบว่า ก) พีคที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,517 และ 1,473 cm^{-1} เป็นการสั่นของวงแหวนแอโรแมติก (Aromatic Ring) ซึ่งเป็นส่วนประกอบในโมเลกุลของไฮโดรควิโนน ข) พีคที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,359 cm^{-1} เป็นการสั่นแบบงอ (Bending) ของพันธะ C–H ของวงแหวนแอโรแมติก และ ค) พีคที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,204 cm^{-1} เป็นการสั่นแบบยืดหด (Stretching) ของพันธะ C–O ในโมเลกุลของไฮโดรควิโนน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เตรียมตัวอย่างเครื่องสำอางที่ทำการปลอมปนด้วยสารไฮโดรควิโนนเพิ่งลงไป โดยตัวอย่างเครื่องสำอางที่ทำการปลอมปนขึ้นเองนี้ถือเสมือนเป็นการทดสอบกระบวนการของการตรวจวัดและวิเคราะห์ด้วยเทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปีและคีโมเมทริกส์ โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 และ C09 “**เนื่องจากตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 มีลักษณะของอินฟราเรดสเปกตรัมที่ไม่ตรงกับอินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนอย่างชัดเจน ในขณะที่ตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C09 เป็นตัวอย่างที่มีลักษณะของอินฟราเรดสเปกตรัมที่มีพีคตรงหรือใกล้เคียงอินฟราเรดสเปกตรัมของสารไฮโดรควิโนนมาก**” ในที่นี้ผู้วิจัยทำการปลอมปนตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 และ C09 ด้วยไฮโดรควิโนนในอัตราการปลอมปนเป็นร้อยละ 5 และ 1 ตามลำดับ โดยที่อัตราการปลอมปนร้อยละ 5 หมายถึง ในสารตัวอย่างที่ทำการตรวจวัด 100 ส่วนมีปริมาณเครื่องสำอางจริงอยู่ 95 ส่วนและมีสารไฮโดรควิโนนอยู่ 5 ส่วน และในทำนองเดียวกันอัตราการปลอมปนร้อยละ 1 หมายถึง มีปริมาณเครื่องสำอางจริงอยู่ 99 ส่วนและมีสารไฮโดรควิโนนอยู่ 1 ส่วน จากข้างต้นจึงกำหนดรหัสตัวอย่างของตัวอย่างเครื่องสำอางที่ปลอมปนด้วยสารไฮโดรควิโนนนี้เป็น C03* และ C09* ตามลำดับ ทำการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางที่ปลอมปนนี้ในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 4,000 และ 750 cm^{-1} ดังรูปที่ 4.13 ซึ่งพบว่า ทั้งตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03* และ C09* ซึ่งทำการปลอมปนด้วยสารไฮโดรควิโนนมีอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 1,540 ถึง 1,000 cm^{-1} ที่แตกต่างอย่างชัดเจนกับตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 และ C09 ตามลำดับ โดยปรากฏพีคของสารไฮโดรควิโนนขึ้นมาที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,517 และ 1,473 cm^{-1} ส่วนในกรณีของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C09* แม้ว่าเดิมจะมีอินฟราเรดสเปกตรัมที่มีตำแหน่งพีคปรากฏใกล้เคียงกับสารไฮโดรควิโนน แต่เมื่อเติมสารไฮโดรควิโนนเพิ่มลงไปก็เห็นชัดเจนว่า พีคที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,517 และ 1,473 cm^{-1} มีความสูงเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

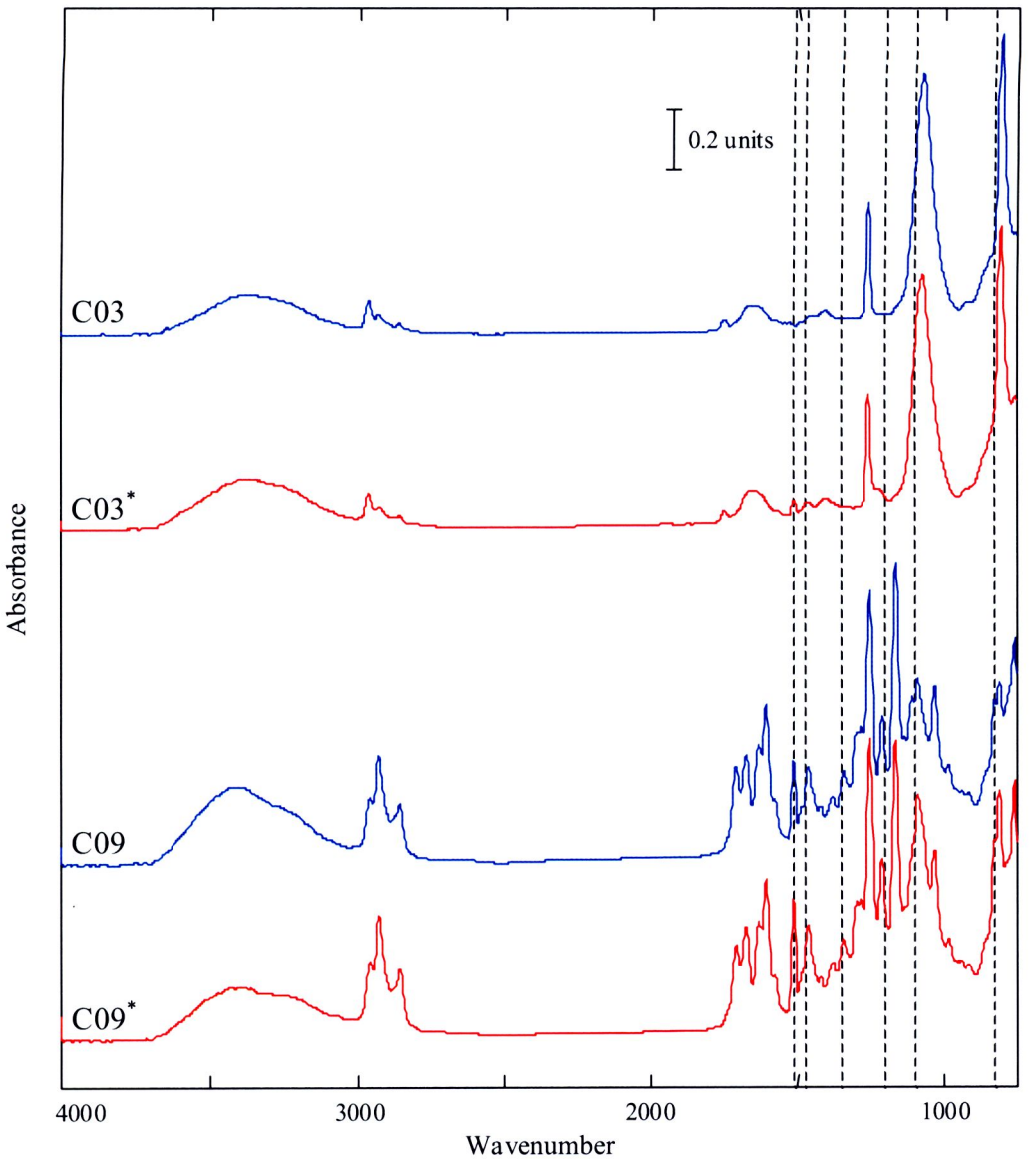

รูปที่ 4.13 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03 และ C09 เปรียบเทียบกับตัวอย่างรหัส C03* และ C09* ซึ่งทำการปลอมปนด้วยสารไฮโดรควิโนนในอัตราการปลอมปนร้อยละ 5 และ 1 ตามลำดับ

จากอินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางที่ตรวจวัดได้ข้างต้นจะเห็นว่า ไม่อาจระบุการปนเปื้อนหรือปลอมปนของสารไฮโดรควิโนนโดยการสังเกตด้วยตาเปล่าได้ เนื่องจากมีบางตัวอย่างเครื่องสำอางที่มีอินฟราเรดสเปกตรัมที่มีตำแหน่งของพีคใกล้เคียงกันกับสารไฮโดรควิโนน จึงต้องทำการวิเคราะห์การปลอมปนของสารไฮโดรควิโนนโดยใช้วิธีคีโมเมทริกส์ โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบเป้าหมาย เนื่องจากในงานวิจัยนี้มีอินฟราเรดสเปกตรัมของสารที่ต้องสงสัย (ไฮโดรควิโนน) อยู่แล้ว ซึ่งพบว่า ไม่มีตัวอย่างโลชั่นและครีมใดที่พบการปนเปื้อน ยกเว้นรหัส

ตัวอย่างที่ C03* และ C09* ที่ผู้วิจัยจงใจทำการปลอมปนด้วยไฮโดรควิโนนเพิ่มลงไปในระดับความเข้มข้นร้อยละ 5 และ 1 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.1 อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C16a และ C43 มีผลการทดสอบที่กลำ้กึ่งมาก จึงควรมีการตรวจวิเคราะห์ด้วยเทคนิคไฮเพอร์ฟอร์แมนต์ลิควิดโครมาโทกราฟีเพื่อยืนยันผลต่อไป โดยที่ผลการตรวจวัดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการตรวจวัดด้วยชุดทดสอบสารไฮโดรควิโนนของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่คณะผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดควบคู่ไปการตรวจวัดด้วยเทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปี

ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบการปนเปื้อนของสารไฮโดรควิโนนในตัวอย่างโลชั่นและครีม

รหัสตัวอย่าง	การวิเคราะห์ตัวประกอบเป้าหมาย		ผลการทดสอบ**
	rms	r_{pq}	
C01	0.6519	0.3835	ลบ
C02	0.6350	0.4368	ลบ
C03	0.6683	0.3361	ลบ
C03*	**0.4483**	**0.7728**	**บวก**
C04	0.6433	0.4128	ลบ
C05	0.6005	0.5255	ลบ
C06	0.6300	0.4510	ลบ
C07	0.6870	0.2550	ลบ
C08	0.7471	-0.0190	ลบ
C09	0.6171	0.4857	ลบ
C09*	**0.4576**	**0.7651**	**บวก**
C14	0.6182	0.4826	ลบ
C15	0.6445	0.4088	ลบ
C16a	**0.5649**	**0.5997**	**ลบ (?)**
C16b	0.6310	0.4489	ลบ
C17	0.6692	0.3821	ลบ
C18	0.7293	0.0857	ลบ
C19	0.6591	0.3709	ลบ
C21	0.6890	0.2418	ลบ
C22	0.7266	- 0.3005	ลบ
C24	0.6162	0.4881	ลบ
C25	0.6863	0.2500	ลบ
C26	0.6043	0.5235	ลบ
C27	0.6929	0.2190	ลบ
C28	0.7028	0.1497	ลบ

ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบการปนเปื้อนของสารไฮโดรควิโนนในตัวอย่างโลชั่นและครีม (ต่อ)

รหัสตัวอย่าง	การวิเคราะห์ตัวประกอบเป้าหมาย		ผลการทดสอบ**
	rms	r_{pq}	
C30	0.6788	0.3031	ลบ
C32	0.7281	-0.1389	ลบ
C33	0.6491	0.3932	ลบ
C34	0.6816	0.2628	ลบ
C35	0.6576	0.3778	ลบ
C36	0.6392	0.4262	ลบ
C38	0.5875	0.5544	ลบ
C40a	0.7708	0.0875	ลบ
C40b	0.6032	0.5202	ลบ
C41	0.6578	0.3700	ลบ
C42	0.6292	0.4551	ลบ
C43	**0.5143**	**0.6850**	**ลบ (?)**
C45	0.6284	0.4555	ลบ
C46a	0.6176	0.4848	ลบ
C46b	0.7431	-0.0421	ลบ
C48	0.6413	0.4200	ลบ
C49a	0.6509	0.3937	ลบ
C49b	0.6523	0.3854	ลบ
C50	0.6948	0.2677	ลบ

หมายเหตุ ** ผลการทดสอบเป็นบวกเมื่อค่า *rms* น้อยกว่า 0.5 และค่า r_{pq} มีค่าเข้าใกล้ 1

จากผลการทดสอบการปนเปื้อนของสารไฮโดรควิโนนด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบเป้าหมายข้างต้น เมื่อคำนึงถึงในแง่ของอินฟราเรดสเปกตรัมโดยพิจารณาเฉพาะในช่วงเลขคลื่น 1,540 ถึง 1,000 cm^{-1} พบว่า ตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C04, C06, C09, C16a, C17, C34, C42 และ C43 มีลักษณะของอินฟราเรดสเปกตรัมที่มีตำแหน่งของพีคใกล้เคียงกันกับของไฮโดรควิโนนดังรูปที่ 4.14 ซึ่งแม้ว่าจากผลการทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบเป้าหมายในตารางที่ 4.1 ได้ผลเป็นลบ คือ ไม่มีสารไฮโดรควิโนนก็ตาม แต่ก็อาจเป็นไปได้ว่า ตัวอย่างเครื่องสำอางดังกล่าวมีส่วนผสมของสารเคมีที่มีโครงสร้างโมเลกุลใกล้เคียงกับของไฮโดรควิโนนมากก็ได้

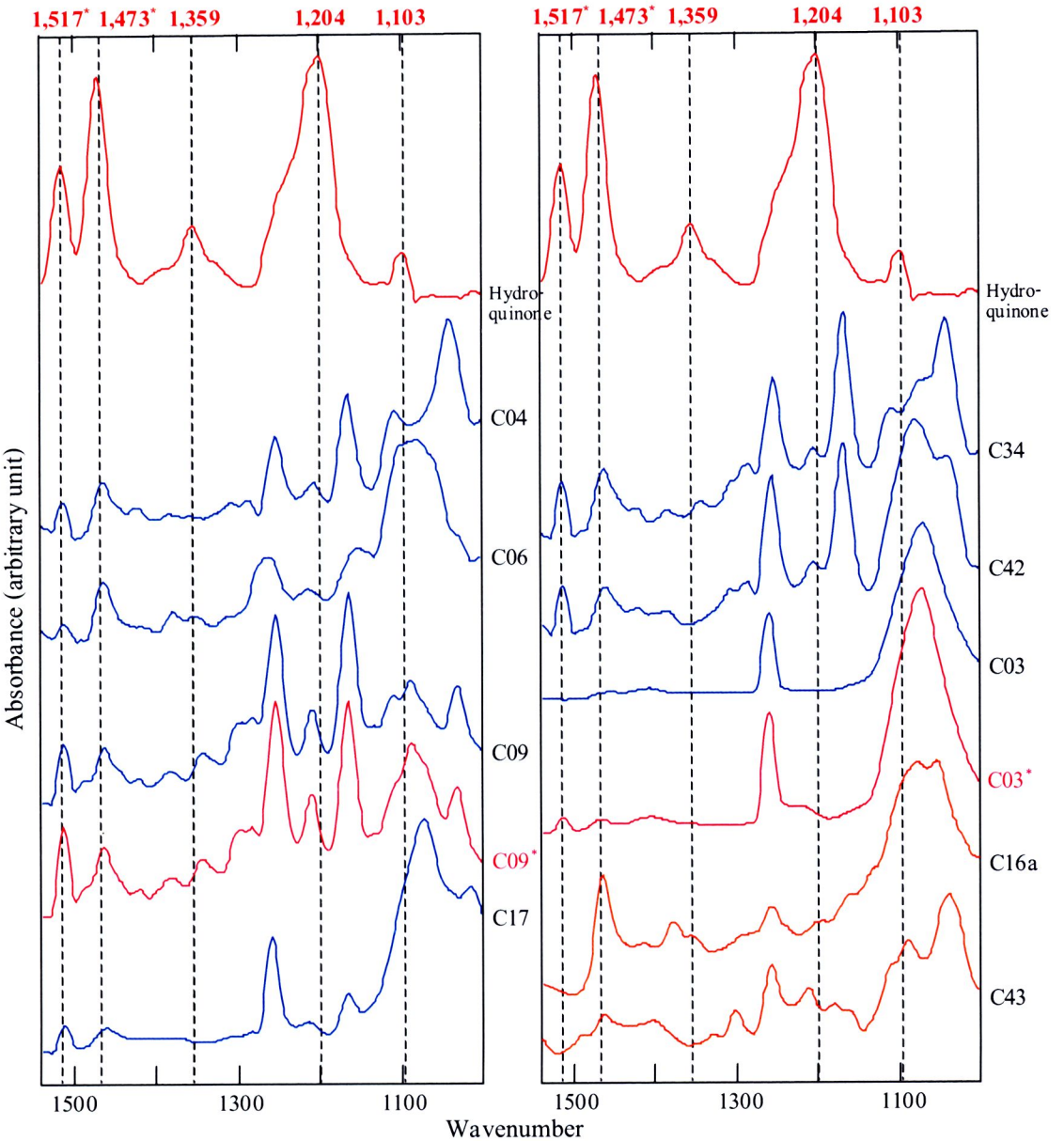

รูปที่ 4.14 อินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 1,540 ถึง 1,000 cm^{-1} ของสารไฮโดรควิโนนเปรียบเทียบกับของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C04, C06, C09, C09*, C17, C34, C42, C03, C03*, C16a และ C43 ตามลำดับ

จากรูปที่ 4.14 ยังเห็นได้ชัดเจนว่า ผลการทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบเป้าหมายของตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C03, C03*, C09 และ C09* ให้ผลสอดคล้องกับอินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางที่ตรวจวัดได้อย่างชัดเจน คือ เมื่อผลการทดสอบเป็นบวก อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างเครื่องสำอางที่เติมไฮโดรควิโนนก็ปรากฏพีคของสารไฮโดรควิโนนสูงขึ้นมาชัดเจน ส่วนตัวอย่างเครื่องสำอางรหัส C16a และ C43 ซึ่งได้ผลการทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์

ตัวประกอบเป้าหมายที่กล้ำกึ่งมาก ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า มีการปนเปื้อนของสารไฮโดรควิโนนอยู่เล็กน้อย และเมื่อพิจารณาจากอินฟราเรดสเปกตรัมพบว่า มีความสอดคล้องของพีคของสารไฮโดรควิโนนที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,473 cm^{-1} แต่อย่างไรก็ตามกลับไม่ปรากฏพีคของสารไฮโดรควิโนนที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1,517 cm^{-1} เหมือนกับกรณีของตัวอย่างเครื่องสำอางที่ปลอมปนกับไม่ปลอมปนด้วยสารไฮโดรควิโนนข้างต้น จึงควรต้องมีการทำวิจัยในประเด็นนี้เพิ่มเติมต่อไป จากข้างต้นจึงเห็นได้ชัดว่า เทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปีโดยตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนซึ่งใช้เวลาในการเตรียมและตรวจวัดตัวอย่างเพียง 5 นาทีนั้นรวดเร็วมาก และสามารถใช้ในการตรวจวิเคราะห์เครื่องสำอางชนิดโลชั่นและครีมเพื่อระบุการปนเปื้อนหรือการปลอมปนของสารไฮโดรควิโนนได้อย่างถูกต้องอีกด้วย

4.3 ผลการวิจัยเพื่อพิสูจน์ความแท้จริงของตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดน้ำหอมแต่ละชนิด

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจวัดตัวอย่างเครื่องสำอางชนิดน้ำหอมทั้งหมด 8 ตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 3.2 โดยที่ตัวอย่างน้ำหอมรหัส D10, D11, D12, D13, D47 และ D75 เป็นตัวอย่างน้ำหอมที่นำเข้าจากต่างประเทศ ในขณะที่ตัวอย่างน้ำหอมรหัส D29 และ D56 เป็นตัวอย่างน้ำหอมที่ผลิตโดยผู้ประกอบการของไทย ทำการตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปกับตัวอย่างน้ำหอมทั้งหมด และเพิ่มเติมโดยทำการตรวจวัดสารละลายเอทานอลชนิดเข้มข้นร้อยละ 95 โดยปริมาตรด้วย เนื่องจากผู้วิจัยคาดว่า ตัวอย่างน้ำหอมส่วนใหญ่น่าจะมีสารละลายเอทานอลเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่ง ได้ผลเป็นอินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 4,000 และ 750 cm^{-1} ดังแสดงในรูปที่ 4.15 และ 4.16 ตามลำดับ ซึ่งพบว่า ตัวอย่างน้ำหอมทั้งหมดมีองค์ประกอบหลักเป็นสารละลายเอทานอลตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ โดยมีส่วนที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นน้ำหอมจริงๆเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ปริมาณเพียงเล็กน้อยดังกล่าวก็สามารถแสดงความเป็นลักษณะเฉพาะของน้ำหอมแต่ละชนิดได้ อย่างไรก็ตามพบว่า อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างน้ำหอมแม้เป็นชนิดเดียวกันแต่ตรวจวัดคนละครั้งก็แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์ประกอบต่างๆในน้ำหอมเกิดการระเหย และระเหยในอัตราที่แตกต่างกันไป ทำให้การตรวจวัดแต่ละครั้งแตกต่างกันหรือเกิดการแปรผัน (Variation) ในตัวอย่างน้ำหอมแต่ละชนิด

จากข้างต้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อระบุความแท้จริงของตัวอย่างน้ำหอมแต่ละชนิดโดยใช้วิธีคีโมเมทริกส์ โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีแนวเทียบกลุ่มของแบบจำลองอิสระเปลี่ยนได้หรือวิธีซิมคาและเลือกใช้อินฟราเรดสเปกตรัมในช่วงเลขคลื่น 3,030 ถึง 2,770 กับ 1,800 ถึง 800 cm^{-1} ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้วิธีคีโมเมทริกส์อื่นๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบมุขสำคัญระยะมาฮาลาโนบิส เป็นต้น แต่ให้ผลการจำแนกที่ไม่ถูกต้อง (ไม่ได้แสดงผลการจำแนกในที่นี้) ซึ่งพบว่า ได้ผลการจำแนกของตัวอย่างน้ำหอมทั้งหมดด้วยวิธีซิมคาเป็นดังรูปที่ 4.17

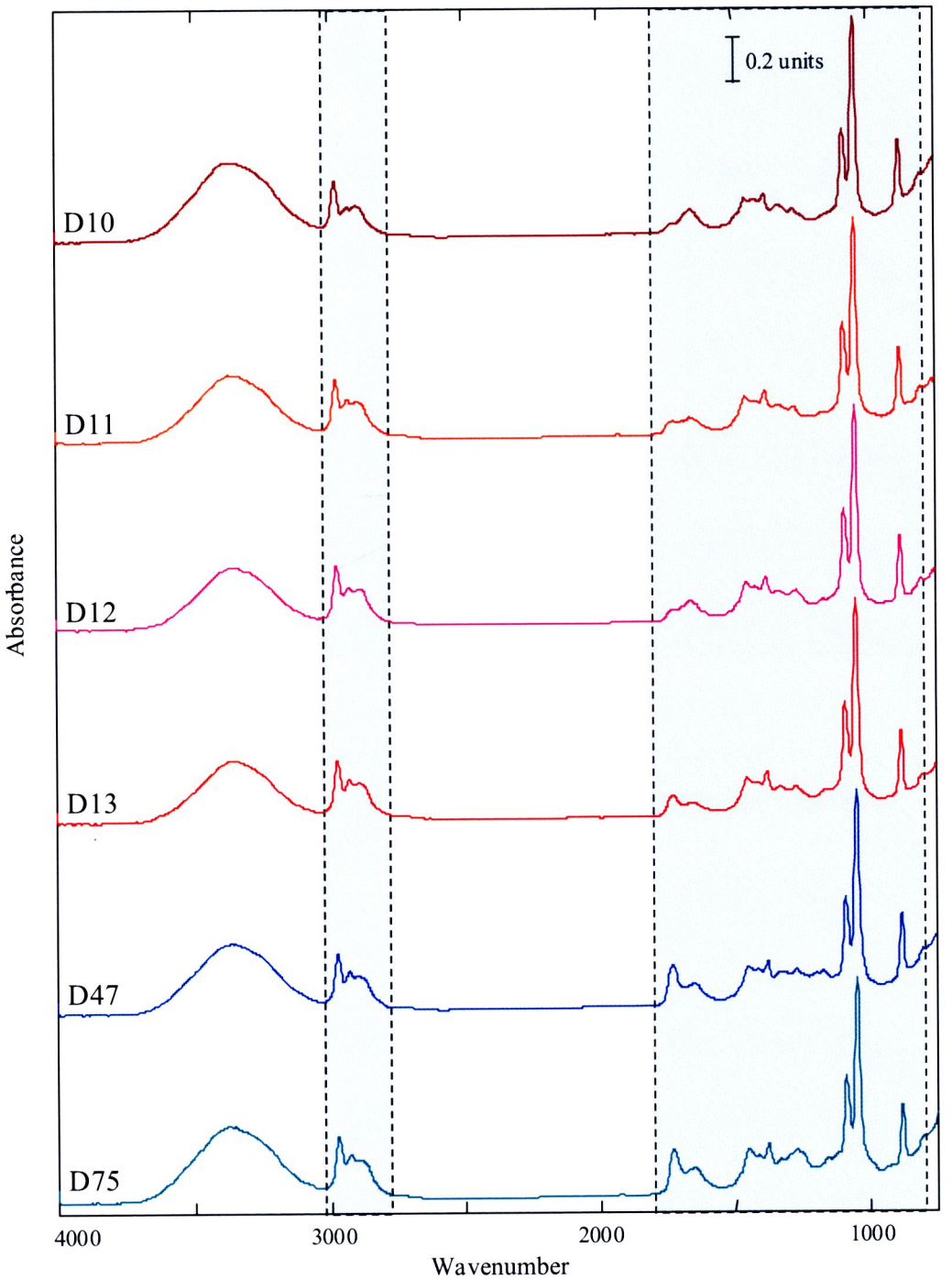

รูปที่ 4.15 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างน้ำหอมชนิดนำเข้าจากต่างประเทศรหัส D10, D11, D12, D13, D47 และ C75 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

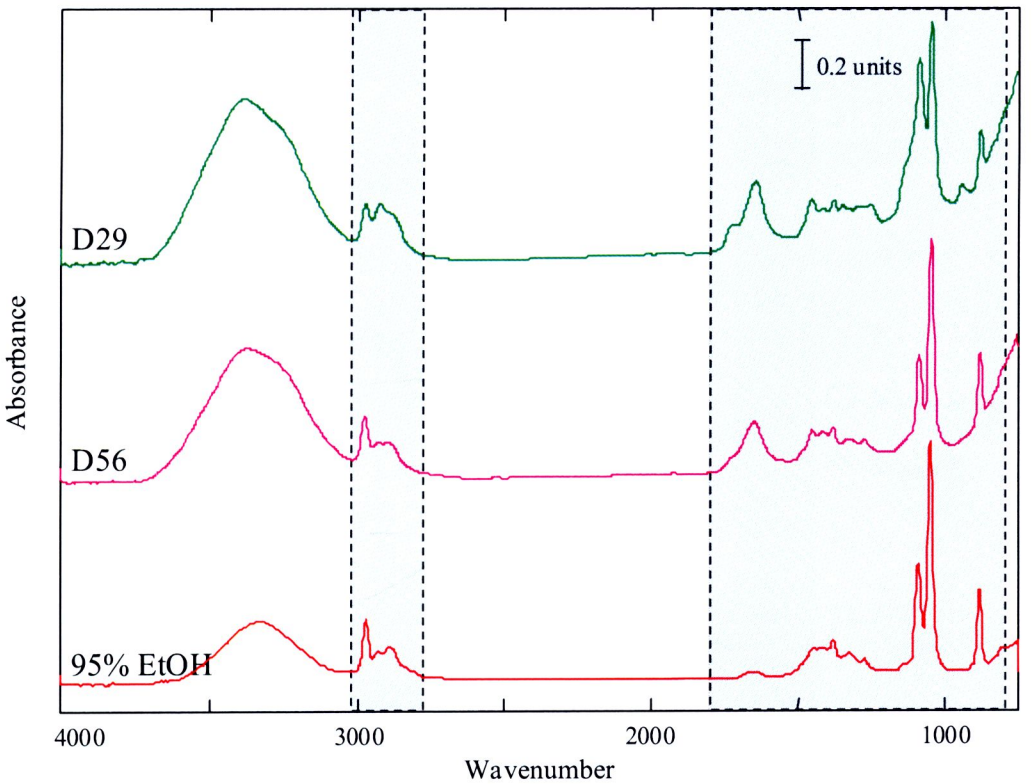

รูปที่ 4.16 อินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างน้ำหอมชนิดผลิตภายในประเทศรหัส D29 และ C56 และสารละลายเอทานอลชนิดเข้มข้นร้อยละ 95 ที่ตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนโดยใช้เจอแมเนียมทิปในช่วงเลขคลื่น 4,000 ถึง 750 cm^{-1}

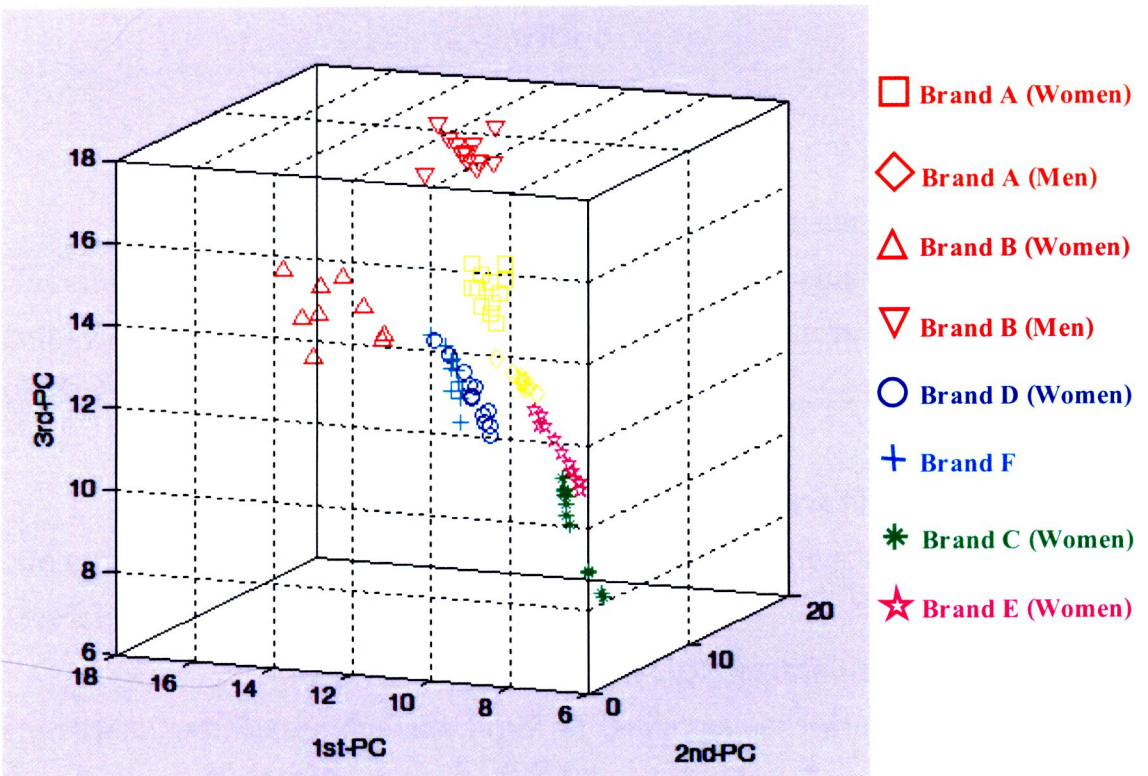

รูปที่ 4.17 ผลการจำแนกอินฟราเรดสเปกตรัมของตัวอย่างน้ำหอมแต่ละชนิดด้วยวิธีซิมคา โดยแสดงในปริภูมิของการจำแนกสามองค์ประกอบ

จากรูปที่ 4.17 พบว่า ตัวอย่างน้ำหอมแต่ละชนิดเกิดการเกาะกลุ่ม (Cluster) และอยู่แยกจากกัน ทำให้สามารถระบุความแท้จริงของตัวอย่างน้ำหอมแต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง ส่วนตัวอย่างน้ำหอมที่นำเข้าจากต่างประเทศและที่ผลิตในประเทศพบว่า สามารถจำแนกความแตกต่างได้อย่างชัดเจนโดยที่ตัวอย่างน้ำหอมจากต่างประเทศอยู่เกาะกลุ่มกันทางด้านบนของปริภูมิ ในขณะที่ตัวอย่างน้ำหอมที่ผลิตในประเทศอยู่เกาะกลุ่มกันค่อนไปทางด้านล่างของปริภูมิ ส่วนตัวอย่างน้ำหอมยี่ห้อ A และ B ซึ่งมีอยู่ 2 ชนิดสำหรับผู้ชายและผู้หญิงนั้นก็สามารถจำแนกความแตกต่างได้อย่างถูกต้องเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่าตัวอย่างน้ำหอมยี่ห้อ D และ F แม้ว่าผลการจำแนกจะดูใกล้เคียงกันแต่ก็แตกต่างกันและสามารถจำแนกความแตกต่างได้อย่างถูกต้องเช่นกัน จากข้างต้นจึงเห็นได้ชัดว่าเทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปีโดยตรวจวัดในแบบวิธีสะท้อนเป็นวิธีการที่มีศักยภาพสูงในการตรวจวิเคราะห์เพื่อระบุความแท้จริงของตัวอย่างน้ำหอมแต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง